

PATENTNI SPIS BR. 6067

Akciová Společnost drive Škodovy Závody v Plzni, Praha.

Nišanska sprava za indirektno pucanje pomoću mašinske puške.

Prijava od 21. januara 1928.

Važi od 1. avgusta 1928.

Traženo pravo prvenstva od 24. septembra 1927. (Č. S. R.)

Predmet pronalaska je nišanska sprava, koja omogućava pucanje (gađanje) mašinskom puškom nevidljivih meta u opsegu od $+90^\circ$ do -90° u vertikalnoj ravni. Položaj meta može biti u odnosu na grotlo cevi raznovrstan. Viziranje se vrši pomoću kolimatora ili durбина na pomoćnu metu, čiji visinski položaj može biti proizvoljan, jer se kolimator može proizvoljno naginjati u vertikalnoj ravni. Ugao gađanja, koji se sastavlja iz elevacionog ugla (odstojanja mete) i položajnog ugla (položaj mete u odnosu na ravan usta cevi), iznalazi se na odgovarajućim skalama sa dovoljnom tačnošću i to elevacioni ugao stepenasto prema rastojanjima od svakih 20 metara, a položajni ugao od podeoka do podeoka. Nišanska sprava omogućava eliminaciju uticaja kosog položaja stativa puške na tačnost gađanja pomoću udešavanja ravni gađanja u tačno uspravan položaj. U tom cilju je nišanska sprave snabdevena podužnom i poprečnom libelom.

Nišanska sprava prema pronalasku predstavljena je na nacrtu u izgledu i u delimičnom preseku. Ona naleže na nosaču 1, koji je konzolom 2 pritrvrđen na mašinskoj pušci. Kolimator 3 je tako spojen pomoću čepa 4 sa telom 5 nišanske sprave, da se on može naginjati u vertikalnoj ravni i da se može u jednom određenom položaju osigurati pomoću krilatih navrtaka 6. Gornji deo tela 5 nišanske sprave cilindričan je, nosi grublju skalu sa 100 podeoka i

može se pomoću mikrometra 7 dovesti u horizontalnu ravan. Te skale određuju postrana odstupanja. Na telu 5 nišanske sprave utvrđena je dalje jedna podužna libela 8 i poprečna libela 9, koje služe za udešavanje tela nišanske sprave u horizontalni položaj. Telo 5 nišanske sprave je u vezi pomoću čepa 10 sa podužnim sauzimačem 11, u kome naleže doboš 12 obrtljivo, i nosi na sebi daljinsku skalu, koja se odnosi na hektometre i podeljena je na podeoke svaki po 20 metara. Doboš 12 snabdeven je sa unutrašnje strane spiralnim žljebom 13, čije je penjanje izračunato prema tabeli gađanja tako, da podeoci skale na dobošu 12 mogu biti jednaki. U žljeb 13 hvata klin 14 poluge 15 spojene sa telom 5 nišanske sprave tako, da se kod okretanja doboša 12 telo nišanske sprave okreće oko elevacionog klina 10 za elevacioni ugao, odgovarajući pripadajućem mu odstojanju, pri čemu se doboš 12 osigurava pomoću federirajuće reze 16 kod svakog izokretanja za jedan podeok, odgovarajući rastojanjima od 20 metara. Krajnje osiguranje posle izvršenog udešavanja odgovarajućeg elevacionog ugla postiže se natezanjem krilatih navrtaka 17. Položajni ugao se udešava na odgovarajućoj skali obrtanjem mikrometra 18, pri čemu se pomoću pužastog prenosa 19 iskrece položajni sauzimač 11 oko čepa u položajnom krugu 20 i pri tom istovremeno biva izokretano i telo 5 nišanske sprave

ve kao celina. Nagib nišanske sprave u odnosu na mašinsku pušku izravna se obrtanjem položajnog kruga 20 oko čepa 21. U tom je cilju položajni krug 20 snabdeven nazubljenim segmentom 22, koji hvata u puž 23. Puž se izokreće pomoću točkica 24. Udešavanjem libele 9 dovodi se na taj način nišanska ravan u uspravan položaj. Odgovarajući ugao gađanja se daje tada cevi puške, udešavanjem mašinske puške na stativu do uigravanja libele 8.

Mrtvi hod pužastog prenosa izjednačava se time, što puž 23 naleže kuglasto, tako da nije moguće aksijalno pomeranje istoga. Pri tome puž biva držan oprugom 25 u zahvatu bez prestanka u nazubljenju 22 položajnog kruga 20. Pri tom se na isti način odstranjuje mrtvi hod pužastog prenosa 19 za udešavanje položajnog ugla.

Nišanska sprava zajedno sa nosačem 1 može posle oslobođenja klina 26 da se brzo skine sa konzole, koja ostaje pritrđena na levoj strani pozadi zatvaračkog poklopca mašinske puške.

Patentni zahtevi:

1. Nišanska sprava za indirektno gađanje mašinskom puškom, naznačena time, da su nezavisna kretanja pojedinih delova nišanske sprave od kretanja cevi mašinske puške tako, da posle udešavanja postranog odstupanja položajnog ugla i odstojanja mete na odnosećoj se skali viziranjem kolimatorom ili durbinom nišanska sprava dobija na jedan pomoćni cilj ili u određenom pravcu potreban ugao gađanja i postrani ugao za domašanje cilja cevlju puške, pri čemu se oslobodava nišanska sprava i od uticaja kosog položaja naleganja stativa puške.

2. Nišanska sprava prema 1 zahtevu, naznačena time, da doboš (12) snabdeven skalom za udešavanje daljine mete ima spiralni žljeb (13), u koji hvata klin (14) poluge (15) spojene sa telom (5) nišanske sprave, pri čemu to telo (5) nosi kolimator (3) ili t. sl. i snabdeveno je skalom za postrana odstupanja i pri izokretanju do-

boša (12) tela (5) nišanske sprave ono se naginge za udaljenju mete odgovarajući ugao elevacije.

3. Nišanska sprava po 1 i 2 zahtevu, naznačena time, da se izokretanje doboša (12) sa daljinskom skalom automatski utvrđuje pomoću federirajuće reze (16) (koja upada) u svakom položaju odgovarajućim podeocima podele na dobošu i da se osiguranje gornjega dela tela (5) nišanske sprave sa kolimatorom (3) i skalom za postrana odstupanja, prema kretanju relativnom na položajni sauzimač (11) postiže krilatim navrtcima (17).

4. Nišanska sprava prema 1 i 2 zahtevu, naznačena time, da je telo (5) nišanske sprave udešeno da tako naleže oko čepa položajnog zauzimača (11), koji je snabdeven skalom, da telo (5) može da se izokreće po toj skali pomoću mikrometra (18) za odgovarajući položajni ugao cilja, pri čemu je to kretanje u vezi sa kretanjem poluge (15), koje se vrši pod uticajem žljeba (13) i daje ugao gađanja.

5. Nišanska sprava po zahtevima od 1 do 4, naznačena time, da položajni krug (20) naleže na nosaču (1) nišanske sprave pomoću čepa (21), koji je sa osovinom cevi mašinske puške paralelan i snabdeven je nazubljenim segmentom (22) u koji hvata puž (23) čijim se izokretanjem na telu (5) nišanske sprave naležuća poprečna libela (9) dovodi do uigravanja te se time odstranjuje uticaj kosog naleganja stativa puške.

6. Nišanska sprava po zahtevima od 1 do 5, naznačena time, da nosač (1) nišanske sprave nije u čvrstoj vezi sa mašinskom puškom, nego da je na mašinskoj pušci predviđena posebna konzola (2), u kojoj se nosač (1) osigurava ugravanjem do jednog nameštenog praga i klinom (26), pri čemu je klin (21) nosača (1) paralelan sa osovinom cevi puške.

7. Nišanska sprava po zahtevima 1, 4 i 5, naznačena time, da su mrtvi hodovi pužastog prenosa isključeni kuglastim naleganjem puževa i pritiskivanjem njih pomoću opruga u pravcu zahvata.

